

ΔΕΣΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

Παρατηρήσεις και προτάσεις της ΔΕΣΜΗΣ Ενεργειακών Κοινοτήτων Ελλάδας επί της υπό διαβούλευση Υπουργικής Απόφασης για την αυτοκατανάλωση και τη μεταρρύθμιση του Ν. 5299/2026

Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων, ως συλλογικό όργανο εκπροσώπησης 27 τακτικών μελών-Ενεργειακών Κοινοτήτων ευρείας κοινωνικής βάσης (4500 μέλη) και 13 υποστηρικτικών φορέων (επίτιμων μελών), υποβάλλει τα ακόλουθα σχόλια επί της τιθέμενης σε δημόσια διαβούλευση Υπουργικής Απόφασης, αντικείμενο της οποίας είναι, μεταξύ άλλων, η θέσπιση της δυνατότητας εγκατάστασης μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που φορτίζονται από το δίκτυο, αποκλειστικά για κάλυψη ιδίων αναγκών και χωρίς έγχυση στο δίκτυο.

Η Δέσμη χαιρετίζει τη ρύθμιση ως θετικό βήμα προς την ενεργειακή δημοκρατία, αλλά κρίνει αναγκαία τη ρητή διασύνδεσή της με το ισχύον πλαίσιο συλλογικής αυτοπαραγωγής, εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (Virtual Net Metering – VNM), στο οποίο στηρίζεται η πλειονότητα των έργων των Κοινοτήτων-μελών μας. Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι ο χρόνος δημόσιας διαβούλευσης υπήρξε ιδιαίτερα περιορισμένος, γεγονός που δυσχεραίνει την ουσιαστική συμμετοχή των φορέων.

1. Παρατηρήσεις επί της Υπουργικής Απόφασης

1.1 Διασφάλιση της συμβατότητας της αποθήκευσης με τα έργα συλλογικής αυτοπαραγωγής (VNM)

Η εισαγωγή μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης δεν θα πρέπει να δημιουργήσει οποιαδήποτε αβεβαιότητα ως προς τη λειτουργία των υφιστάμενων έργων συλλογικής αυτοπαραγωγής που υλοποιούνται από Ενεργειακές Κοινοότητες. Οι Ενεργειακές Κοινοότητες που εκπροσωπούνται στη Δέσμη λειτουργούν κατά κύριο λόγο σταθμούς ΑΠΕ (κυρίως φωτοβολταϊκούς) υπό καθεστώς εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, μέσω του οποίου η παραγόμενη ενέργεια συμψηφίζεται λογιστικά με την κατανάλωση πολλαπλών μελών-παροχών, συχνά διάσπαρτων γεωγραφικά.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

- να προβλεφθεί ρητά ότι η εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης σε παροχή που συμμετέχει σε σχήμα VNM δεν επηρεάζει ούτε μεταβάλλει τον ενεργειακό συμψηφισμό του μέλους,

- να διασφαλιστεί διακριτή μετρολογική καταγραφή της ενέργειας που αφορά τη φόρτιση και εκφόρτιση της μπαταρίας, ώστε να αποφεύγονται διπλές χρεώσεις ή ερμηνευτικές ασάφειες,
- να αποσαφηνιστεί ότι η οικιακή αποθήκευση αποτελεί συμπληρωματικό εργαλείο διαχείρισης φορτίου, ενώ ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός συνεχίζει να αποτελεί τον βασικό μηχανισμό συλλογικής αυτοπαραγωγής.

Παράλληλα, θεωρούμε αναγκαίο να ξεκινήσει η επεξεργασία ενός ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για κοινοτικά συστήματα αποθήκευσης, ιδιοκτησίας των ίδιων των Ενεργειακών Κοινοτήτων, τα οποία θα μπορούν να εξυπηρετούν συλλογικά τα μέλη τους, αξιοποιώντας οικονομίες κλίμακας και μειώνοντας το συνολικό κόστος επένδυσης.

1.2 Συλλογική αυτοκατανάλωση και πολυκατοικίες

Η Υπουργική Απόφαση κάνει σημαντικά βήματα προς τη διευκόλυνση της συλλογικής αυτοκατανάλωσης.

Ωστόσο, απαιτείται ειδική μέριμνα ώστε οι νέες δυνατότητες να επεκταθούν και σε κοινόχρηστα συστήματα αποθήκευσης σε πολυκατοικίες και συγκροτήματα κατοικιών, επιτρέποντας την αποτελεσματική αξιοποίηση της παραγόμενης ενέργειας από όλους τους συμμετέχοντες.

Η πρόβλεψη αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις αστικές περιοχές, όπου μεγάλο ποσοστό των πολιτών κατοικεί σε πολυκατοικίες και η ατομική εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης δεν είναι πάντοτε τεχνικά ή οικονομικά εφικτή.

1.3 Πρόσβαση ευάλωτων νοικοκυριών μέσω Ενεργειακών Κοινοτήτων

Οι Ενεργειακές Κοινότητες αποτελούν σήμερα έναν από τους βασικότερους μηχανισμούς αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας.

Για τον λόγο αυτό θεωρούμε σημαντικό η εφαρμογή του νέου πλαισίου να διασφαλίζει ότι ευάλωτα νοικοκυριά μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα σε σχήματα συλλογικής αυτοκατανάλωσης μέσω Ενεργειακών Κοινοτήτων, τόσο στο πλαίσιο του Virtual Net Billing όσο και μέσω μελλοντικών σχημάτων αποθήκευσης. Λόγω του κοινωνικού τους χαρακτήρα, οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, κάτι που ήδη υλοποιούν σε σημαντικό βαθμό με ίδιους πόρους και χωρίς ειδική κρατική στήριξη. Για τον λόγο αυτό, προτείνουμε να εξαιρεθούν από την καθολική εφαρμογή του Virtual Net Billing (VNB) στις περιπτώσεις διάθεσης ενεργειακών μεριδίων σε ευάλωτα νοικοκυριά και να

διατηρηθεί η δυνατότητα εφαρμογής του Virtual Net Metering (VNM) για τις συγκεκριμένες παροχές.

Η ενεργειακή μετάβαση θα πρέπει να παραμείνει κοινωνικά δίκαιη και να μην περιοριστεί αποκλειστικά σε νοικοκυριά που διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα να επενδύσουν ατομικά σε εξοπλισμό.

1.4 Αποζημίωση πλεονάζουσας ενέργειας

Στο άρθρο 5γ, παράγραφος 6 υπάρχει διευκρίνιση για τα έσοδα της πλεονάζουσας ενέργειας και την αποζημίωση απευθείας στους λογαριασμούς των αυτοκαταναλωτών από τον ΔΑΠΕΕΠ, τον Διαχειριστή των ΜΔΝ ή τον ΦΟΣΕ. Θεωρούμε ότι πρέπει ρητά να προσδιοριστεί ότι αυτό θα ισχύει και στην περίπτωση έργων VNB από Ενεργειακές Κοινότητες, καθώς η ασάφεια σε οικονομικά θέματα αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για τις Ενεργειακές Κοινότητες στο να αξιολογήσουν την οικονομική βιωσιμότητα των έργων τους. Επιπλέον, η πιθανή καταβολή των εσόδων απευθείας στην κοινότητα, θα δημιουργήσει σημαντικό πρόσθετο διοικητικό κόστος, φορολογική πολυπλοκότητα και δυσκολίες στις εξ ολοκλήρου - και δίκαιες - αποζημιώσεις, δεδομένης της υποχρέωσης εκ του νόμου για τις Ενεργειακές Κοινότητες να μην διανέμουν πλεονάσματα στα μέλη τους, αλλά να τα χρησιμοποιούν υποχρεωτικά για σχηματισμό αποθεματικών. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να αποσαφηνιστεί ο τρόπος απόδοσης της αποζημίωσης στις οικιακές παροχές που συμμετέχουν σε έργα VNB μέσω Ενεργειακών Κοινοτήτων, ώστε να αποφευχθούν τυχόν φορολογικές ή διοικητικές επιβαρύνσεις για τους αυτοκαταναλωτές. Παραμένει ανοιχτό το ερώτημα αν θα λογίζεται ως εισόδημα η αποζημίωση αυτή.

2. Θετικά στοιχεία της Υπουργικής Απόφασης

Η παρούσα Υπουργική Απόφαση διατηρεί και σε ορισμένα σημεία αποσαφηνίζει σημαντικές προβλέψεις που διευκολύνουν τη λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων, όπως η δυνατότητα εξυπηρέτησης παροχών με διαφορετικούς προμηθευτές, η αυξημένη ευελιξία στη διαχείριση των παροχών και του επιμερισμού της παραγόμενης ενέργειας, καθώς και η δυνατότητα ένταξης ευάλωτων καταναλωτών στα σχήματα συλλογικής αυτοκατανάλωσης. Παράλληλα, η εισαγωγή νέων εργαλείων και η περαιτέρω αποσαφήνιση του πλαισίου κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση για την ενίσχυση της ενεργειακής δημοκρατίας και τη διεύρυνση της συμμετοχής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση. Οι προβλέψεις αυτές συμβάλλουν στη μεγαλύτερη λειτουργικότητα των έργων και αποτελούν θετική βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη των Ενεργειακών Κοινοτήτων.

Παράλληλα, όμως, οι νέες δυνατότητες συνοδεύονται από σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις ως προς τη διοικητική και τεχνική διαχείριση των έργων. Στην πράξη, οι Ενεργειακές Κοινότητες καλούνται να αναλάβουν έναν ιδιαίτερα σύνθετο διαχειριστικό ρόλο, παρακολουθώντας παροχές, προμηθευτές, ποσοστά επιμερισμού, επίπεδα τάσης, μεταβολές συμβάσεων και ενεργειακά υπόλοιπα. Η αυξημένη αυτή πολυπλοκότητα ενδέχεται να αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο για τις Ενεργειακές Κοινότητες ευρείας κοινωνικής βάσης, οι οποίες στηρίζονται κυρίως στη συμμετοχή των πολιτών και διαθέτουν περιορισμένους διοικητικούς και οικονομικούς πόρους. Για τον λόγο αυτό, θεωρούμε ότι οι θετικές αυτές ρυθμίσεις θα πρέπει να συνοδευτούν από αντίστοιχα μέτρα απλούστευσης, ψηφιακής υποστήριξης και τεχνικής καθοδήγησης, ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά στην πράξη και να αποδώσουν τα αναμενόμενα οφέλη για τις Ενεργειακές Κοινότητες, τα μέλη τους και συνολικά την ενεργειακή μετάβαση.

3. Συνοπτικές προτάσεις της ΔΕΣΜΗΣ

Με βάση τα παραπάνω, η ΔΕΣΜΗ Ενεργειακών Κοινοτήτων Ελλάδας προτείνει τη συμπλήρωση και περαιτέρω ενίσχυση της υπό διαβούλευση Υπουργικής Απόφασης με τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

- **Ρητή διασφάλιση της συμβατότητας των μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης με τα υφιστάμενα έργα συλλογικής αυτοπαραγωγής**, ώστε η εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης να μην επηρεάζει τη λειτουργία και τα δικαιώματα των μελών που συμμετέχουν σε σχήματα Virtual Net Metering.
- **Θεσμοθέτηση πλαισίου για συλλογικά συστήματα αποθήκευσης**, που θα μπορούν να αναπτύσσονται και να διαχειρίζονται από Ενεργειακές Κοινότητες, αξιοποιώντας οικονομίες κλίμακας και ενισχύοντας τη συλλογική αυτοκατανάλωση.
- **Πρόβλεψη για την ανάπτυξη συλλογικής αποθήκευσης σε πολυκατοικίες και συγκροτήματα κατοικιών**, ώστε οι δυνατότητες που εισάγει η Υπουργική Απόφαση να είναι προσβάσιμες και στα αστικά νοικοκυριά.
- **Ειδική μέριμνα για τα ευάλωτα νοικοκυριά**, με διατήρηση της δυνατότητας αξιοποίησης του Virtual Net Metering μέσω Ενεργειακών Κοινοτήτων στις περιπτώσεις διάθεσης ενεργειακών μεριδίων, αναγνωρίζοντας τον κοινωνικό ρόλο που ήδη επιτελούν οι Κοινότητες στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.
- **Θέσπιση κατάλληλων οικονομικών κινήτρων για την αποθήκευση**, τόσο για μεμονωμένα όσο και για συλλογικά έργα, αξιοποιώντας καλές πρακτικές που εφαρμόζονται ήδη σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Απλούστευση και υποστήριξη της διοικητικής λειτουργίας των Ενεργειακών Κοινοτήτων**, μέσω ψηφιακών εργαλείων, σαφών διαδικασιών και τεχνικής υποστήριξης, ώστε το νέο θεσμικό πλαίσιο να μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά στην πράξη.

Παράρτημα: Γενικές προσθήκες

Πολλά κράτη μέλη έχουν ήδη υιοθετήσει στοχευμένα οικονομικά κίνητρα για την ανάπτυξη συστημάτων αποθήκευσης, τόσο σε επίπεδο νοικοκυριού όσο και συλλογικών σχημάτων, αναγνωρίζοντας τον ρόλο τους στην ευελιξία του συστήματος και στην καλύτερη αξιοποίηση των ΑΠΕ. Η εμπειρία τους δείχνει ότι η υιοθέτηση οικιακής/κοινοτικής αποθήκευσης επιταχύνεται σημαντικά όταν συνοδεύεται από στοχευμένα οικονομικά κίνητρα. Ενδεικτικά παραδείγματα:

Κράτος-Μέλος	Κίνητρο / Καθεστώς Στήριξης
Γερμανία	Επιχορήγηση έως €3.200 (πρόγραμμα KfW 442) για συνδυασμένα συστήματα ΦΒ + μπαταρίας + φορτιστή EV· 0% ΦΠΑ σε οικιακά συστήματα έως 30 kWp· σωρευτικά τοπικά προγράμματα (π.χ. SolarPLUS Βερολίνου) με το ομοσπονδιακό EEG.
Ιταλία	Φορολογική έκπτωση (Ecobonus) έως 50% για κύρια κατοικία, μειούμενη σταδιακά· μειωμένος ΦΠΑ 10%· στοχευμένη ενίσχυση Ενεργειακών Κοινοτήτων (CER).
Αυστρία	Στρωματοποιημένη επιδότηση της τάξης των €200/kWh για οικιακές μπαταρίες.
Τσεχία	Στοχευμένες επιδοτήσεις CAPEX με ποσοστό διείσδυσης μπαταριών >90% — το υψηλότερο στην Ε.Ε.
Ρουμανία	Πρόγραμμα «Casa Verde»: χρηματοδότηση έως 90% του κόστους εγκατάστασης μπαταρίας για δεκάδες χιλιάδες νοικοκυριά· εγκεκριμένο από την Κομισιόν καθεστώς ενίσχυσης αποθήκευσης.
Μάλτα	Νέο πρόγραμμα επιδότησης ΦΒ και αποθήκευσης (G.N. 302/2025) στο πλαίσιο πρωτοβουλίας καθαρής ενέργειας για νησιά.
Σουηδία	Φορολογική έκπτωση 50% για εγκατάσταση οικιακών μπαταριών.
Βέλγιο / Ολλανδία	Διαρθρωτικές επιδοτήσεις οικιακών μπαταριών στο Βέλγιο· η Ολλανδία εξετάζει ανάλογα σχήματα εν όψει σταδιακής κατάργησης του 1:1 net metering από το 2027.

Στη βάση των ανωτέρω, η Δέσμη προτείνει τα εξής κίνητρα, προσαρμοσμένα στην ελληνική πραγματικότητα και στη λογική των Ενεργειακών Κοινοτήτων ευρείας κοινωνικής βάσης:

- **Επιδότηση κεφαλαιουχικής δαπάνης (CAPEX)** ανά kWh εγκατεστημένης χωρητικότητας για μεμονωμένα συστήματα μελών Ενεργειακών Κοινοτήτων, κατ' αναλογία του αυστριακού μοντέλου (παραδείγματος χάρη ~€200/kWh).
- **Μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ ή απαλλαγή ΦΠΑ** για συστήματα αποθήκευσης που αποκτώνται από ή μέσω Ενεργειακής Κοινότητας, κατ' αναλογία του γερμανικού καθεστώτος (0% ΦΠΑ έως 30 kWp).
- **Ενισχυμένη/προνομιακή επιδότηση για ευάλωτα και ενεργειακά φτωχά μέλη Κοινοτήτων** ευρείας κοινωνικής βάσης, κατ' αναλογία του ρουμανικού «Casa Verde» (έως 90% κάλυψης κόστους), δεδομένου του κοινωνικού σκοπού των Κοινοτήτων αυτών.
- **Φορολογική έκπτωση/απόσβεση** πολυετούς διάρκειας για μέλη-φυσικά πρόσωπα, κατά το πρότυπο του ιταλικού Ecobonus.
- **Ειδικό χρηματοδοτικό εργαλείο (πρόγραμμα ΕΣΠΑ/Ταμείο Ανάκαμψης ή αντίστοιχο)** αποκλειστικά για κοινοτικά/κοινόχρηστα συστήματα αποθήκευσης ιδιοκτησίας Ενεργειακών Κοινοτήτων, με στόχευση περιοχών εκτός μεγάλων αστικών κέντρων.
- **Πρόσβαση σε χαμηλότοκο δανεισμό (soft loans)** μέσω αναπτυξιακών τραπεζών, κατ' αναλογία των ολλανδικών/βελγικών σχημάτων EIA/ISDE.

Ενδεικτικά αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα σε συλλογικό / πανελλαδικό επίπεδο

Λαμβανομένου υπόψη ότι η Δέσμη εκπροσωπεί ήδη 27 τακτικά μέλη-Κοινοότητες ευρείας κοινωνικής βάσης (4500 μέλη) και 13 υποστηρικτικούς φορείς, η υιοθέτηση κατάλληλων κινήτρων για αποθήκευση αναμένεται να έχει τα εξής αθροιστικά, πανελλαδικά οφέλη:

- **Μείωση ενεργειακού κόστους** για χιλιάδες νοικοκυριά-μέλη, με άμεση κοινωνική επίπτωση δεδομένου του χαρακτήρα ευρείας κοινωνικής βάσης των Κοινοτήτων.
- **Καλύτερη απορρόφηση της παραγωγής ΑΠΕ και μείωση των περικοπών (curtailment)** που ήδη παρατηρούνται σε περιοχές με υψηλή διείσδυση φωτοβολταϊκών.

- **Αποσυμφόρηση δικτύου σε ώρες αιχμής**, με αναβαλλόμενη ή μειωμένη ανάγκη επενδύσεων ενίσχυσης δικτύου διανομής.
- **Δημιουργία προϋποθέσεων για μελλοντική οργανωμένη συμμετοχή Κοινοτήτων σε υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης (aggregation)**, αξιοποιώντας συσσωρευτικά το δυναμικό εκατοντάδων μεμονωμένων συστημάτων-μελών ως εικονικό σταθμό ευελιξίας (virtual power plant), με πρόσθετο εισόδημα για τις Κοινότητες και τα μέλη τους.
- **Ενίσχυση της τοπικής/περιφερειακής ενεργειακής αυτονομίας**, ιδίως σε περιοχές με ενεργό κοινοτικό ιστό όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη μας.
- **Επιτάχυνση της εθνικής στοχοθεσίας για διεύθυνση αποθήκευσης**, μέσω ενός ήδη οργανωμένου, κοινωνικά νομιμοποιημένου δικτύου 27 Κοινοτήτων που μπορεί να λειτουργήσει ως δίαυλος ενημέρωσης, υλοποίησης και επίβλεψης έργων σε τοπικό επίπεδο, μειώνοντας το διοικητικό κόστος εφαρμογής των κινήτρων για το Δημόσιο.
- **Ενίσχυση της κοινωνικής αποδοχής της ενεργειακής μετάβασης**, καθώς τα οφέλη κατανέμονται μέσω συλλογικών, μη κερδοσκοπικών δομών και όχι αποκλειστικά σε ιδιώτες επενδυτές.

Πρόβλεψη ενώσεων ενεργειακών κοινοτήτων οικονομικού σκοπού

Για την ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας μεταξύ των ενεργειακών κοινοτήτων, την επίτευξη οικονομιών κλίμακας και την από κοινού ανάπτυξη ενεργειακών έργων, προτείνεται **η δημιουργία ενώσεων ενεργειακών κοινοτήτων οικονομικού σκοπού**, οι οποίες θα δύνανται να λειτουργούν ως δευτεροβάθμιες ενεργειακές συνεταιριστικές οργανώσεις με αυτοτελή νομική προσωπικότητα και οικονομική και επιχειρησιακή δραστηριότητα.

Μέλη των οργανώσεων αυτών θα μπορούν να είναι αποκλειστικά Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018.

Οι δευτεροβάθμιες οργανώσεις θα μπορούν να αναπτύσσουν και να λειτουργούν αυτοτελώς ή από κοινού με τα μέλη τους έργα και δραστηριότητες όμοιες ή συμπληρωματικές προς εκείνες των συμμετεχουσών κοινοτήτων, καθώς και να παρέχουν στα μέλη τους τεχνικές, διοικητικές, οικονομικές και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες. Για τον σκοπό αυτό θα μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με τις κοινότητες-μέλη τους, ιδίως για την κοινή χρήση χώρων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, την πραγματοποίηση κοινών προμηθειών και επενδύσεων και την

αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού, με την επιφύλαξη της ενεργειακής, αδειοδοτικής, εργατικής, ασφαλιστικής και φορολογικής νομοθεσίας.

Τα περιβαλλοντικά, ενεργειακά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη από τη δραστηριότητα της δευτεροβάθμιας οργάνωσης θα αποδίδονται στις κοινότητες-μέλη της βάσει αντικειμενικών, διαφανών και εκ των προτέρων καθορισμένων κριτηρίων. Οι κοινότητες-μέλη θα μετακυλίσουν τα οφέλη αυτά στα μέλη τους σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, το καταστατικό τους και τη συμμετοχή τους στα αντίστοιχα έργα ή δραστηριότητες.

Σύνοψη αιτήματος για γενικές προσθήκες

Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων αιτείται:

- **Ρητή νομοθετική πρόβλεψη περί μη παρεμβολής μεταξύ μεμονωμένων συστημάτων αποθήκευσης και υφιστάμενων σχημάτων VNM των μελών Ενεργειακών Κοινοτήτων.**
- **Θεσμοθέτηση πλαισίου κοινοτικής/κοινόχρηστης αποθήκευσης, πέραν του μεμονωμένου οικιακού συστήματος.**
- **Θέσπιση συγκεκριμένων οικονομικών κινήτρων (CAPEX, ΦΠΑ, φορολογικές εκπτώσεις, στοχευμένη ενίσχυση ευάλωτων μελών) κατά το πρότυπο των προαναφερθέντων κρατών-μελών, με ειδική μέριμνα υπέρ Ενεργειακών Κοινοτήτων ευρείας κοινωνικής βάσης.**
- **Πρόβλεψη μελλοντικής οδού συμμετοχής των Κοινοτήτων σε οργανωμένες υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης, μέσω συσσωρευμένης αξιοποίησης οικιακών συστημάτων-μελών.**
- **Πρόβλεψη δημιουργίας ενώσεων ενεργειακών κοινοτήτων οικονομικού σκοπού, με μέλη αποκλειστικά Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018.**

Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων παραμένει στη διάθεση του Υπουργείου για κάθε διευκρίνιση ή περαιτέρω τεχνική συνεργασία επί των ανωτέρω.

Η Πρόεδρος,
Σάντυ Φαμελιάρη
6931656898